

Nieuws.brief

Wintereditie

2014 - 2015

WAT VLIEGT ER 'S NACHTS ROND IN ONZE TUINEN?
BROEDVOGELINVENTARISATIE 2015: HAACHTS BROEK
ALGEMENE VERGADERING: 31 JANUARI 2015

v.u. Catherine Beddeleem
Rijmenamsebaan 94,
3190 Boortmeerbeek

natuurpunt
Haacht

NATUURPUNT ONDER DE LOEP

De Nieuwsbrief is het ledenblad van Natuurpunt Haacht en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt is ontstaan uit de fusie van Natuurreservaten en de Wielewaal. Deze vereniging telt ruim 80.000 gezinnen als lid en beheert meer dan 16.700 Ha natuurgebied in Vlaanderen, waaronder een steeds groeiende oppervlakte in Haacht. Natuurpunt schenkt ook aandacht aan de 'kleine natuur' in de buurt: een bommenrij, houtkant, beek of wegberm.

Natuur voor iedereen is dus niet zomaar een slogan. Het is een totaalvisie waarmee onze vereniging in Vlaanderen werkt aan natuurbehoud. Onze vereniging dringt er bij de overheid voortdurend op aan, om via nieuwe wetten, extra geld en meer inzet beter zorg te dragen voor de natuur die er in Vlaanderen nog rest. Het Natuurdecreet en Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen een stevige basis voor een efficiënt natuurbeluid. Samen met de Vlaamse overheid wil Natuurpunt werk maken van de verdere invulling en uitvoering van deze initiatieven.

Lid worden van Natuurpunt vzw kan door overschrijving van 27,00 euro op rek. 230-0044233-21

Natuurpunt Haacht is bereikbaar bij:

Bernard Lemaitre
Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht
016 60 61 62

info@natuurpunthaacht.be

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan op bovenstaand adres!

Bestuur

Catherine Beddeleem , Voorzitter
catherine.beddeleem@telenet.be
0477 99 90 05

Isa Van Horenbeeck, Secretaris
vanhorenbeeckisa13@hotmail.com
016 84 48 09

Luc Bijmens , Penningmeester
016 60 29 67

VOORWOORD

- De wandelingen trokken veel natuurliefhebbers op pad met onze gidsen;
- de vegetarische eetdag was dankzij jullie steun een groot succes;
- op de dagen van de Natuur kwamen velen een handje toesteken in ons natuurreservaat;
- er werd weer veel natuurground aangekocht;
- er werd weer veel gewerkt door onze vrijwilligers van Natuurpunt;
- er werd ook weer veel vergaderd en overlegd...beheer, beleid, studie, ...enzovoort!

Dank aan al die mensen die zich op een of andere manier hebben ingezet voor N.Haacht. Dankzij jullie zijn we weer een stapje verder in het behoud van de natuur in onze gemeente.

Laat 2014, het oude jaar
wapperen in de winterwind
zodat je er zeker van kunt zijn
dat er een fris nieuw en natuurlief jaar begint

Ik wens jullie alle mooie dingen
al het beste om 2015 goed te beginnen
Een goede gezondheid, veel liefde en geluk
Dan kan het nieuwe jaarniet meer stuk!

De natuur neemt nu even een pauze, maar bij Natuurpunt staan we niet stil. De werkdagen en de vele vergaderingen lopen gewoon door.

We verwachten ook jou op de algemene vergadering van 31 januari in CC Den Breughel om 20 uur. Hier tonen we aan de hand van een powerpointpresentatie de evolutie van onze reservaten en wat we verwachten in het komende jaar. We heffen er het glas op het vorige jaar, maar zeker ook eentje op het toekomstige waarin we vol verwachting uit kijken naar de vele boeiende activiteiten.

Op onze kalender staan steeds de vele wandelingen vermeld, maar ook de volgende vegetarische eetdag en de werkdagen.

Ik hoop dat ook jij in jouw kalender onze activiteiten met een dikke stift aanduidt (data achteraan te vinden) zodat we elkaar dit jaar natuurlief kunnen ontmoeten!

Verder wens ik jou een heel leuk, spannend en vooral gezond 2015 toe!

Tot op de algemene vergadering!

Natuurlieve groeten

Catherine Beddeleem
Voorzitter Natuurpunt Haacht.

STUDIE

WAT VLIEGT ER 'S NACHTS ROND IN ONZE TUINEN? OVERZICHT VAN 4 JAAR NACHTVLINDERINVENTARISATIE.

Algemeen

In Vlaanderen fladderen er ongeveer 2 500 soorten vlinders rond. Hiervan behoren er 1 000 tot de micro - en 1 500 tot de macro – vlinders. De macro's splitsen zich op in 100 dagvlinders en in 900 nachtvlinders, waarvan er een 140 dagactief zijn. Maar hoeveel nachtvlinders fladderen er nu rond in onze tuinen?

Vlinders	Indeling		Aantallen
Micro			1500
Macro	Dagvlinders		100
	Nachtvlinders	Dagactief	140
		Nachtactief	760
Totaal			2500

Situering

We nemen als voorbeeld een gemiddelde tuin, gelegen in Wespelaar. Deze tuin is ongeveer 10 are groot en is omgeven door andere gelijkwaardige tuinen. De tuin bestaat uit enkele bomen, veel struiken en borderplanten en is volledig omheind met hagen. De tuin is 25 à 35 jaar oud. Pesticiden worden al jaren niet meer gebruikt.

In deze tuin wordt sinds 2012 aan nachtvlinder-inventarisatie gedaan. De zoekinspanning is minimaal. Eén maal per week (25 à 30 keer per jaar) wordt een lichtval van het type Skimmer buitengezet (gewoon op het terras) en deze brandt van 's avonds tot 's morgens vroeg. In de voormiddag worden de gevangen nachtvlinders gefotografeerd, gedetermineerd en terug vrijgelaten. De aantallen worden op waarnemingen.be geplaatst met foto, waar ze worden gecontroleerd, eventueel verbeterd en gevalideerd door enkele specialisten.

Het spreekt voor zich dat enkel nachtvlinders die op licht afkomen, gevonden werden. Ook beperkt de studie zich tot de macro-nachtvlinders. De gebruikte data komen allemaal uit waarnemingen.be.

Analyse van de waarnemingen

Op een gemiddelde nacht belanden er 30 à 50 nachtvlinders in de lichtval in onze voorbeeldtuin. Zo werden op 4 jaar tijd 1 524 nacht-vlinders gevangen. Deze behoren tot 228 verschillende soorten. Van deze 228 soorten zijn er 89 die slechts 1 maal werden waargenomen. De andere soorten werden dus meermaals gevonden.

Een overzicht van de 20 meest getelde nachtvlinders:

Soort	Aantal	Familie
<i>Gewone worteluil - Agrotis exclamationis</i>	131	Uil
<i>Huismoeder - Noctua pronuba</i>	69	Uil
<i>Zwarte-c-uil - Xestia c-nigrum</i>	68	Uil
<i>Nunvlinder - Orthosia gothica</i>	43	Uil
<i>Gamma-uil - Autographa gamma</i>	40	Uil
<i>Gewone stofuil - Hoplodrina octogenaria</i>	38	Uil
<i>Variabele voorjaarsuil - Orthosia incerta</i>	36	Uil
<i>Driehoekuil - Xestia triangulum</i>	35	Uil
<i>Gerande spanner - Lomaspilis marginata</i>	34	Spanner
<i>Haarbos - Ochroleuca plecta</i>	32	Uil
<i>Tweestreepvoorjaarsuil - Orthosia cerasi</i>	31	Uil
<i>Kleine voorjaarsuil - Orthosia cruda</i>	30	Uil
<i>Mendicabeer - Diaphora mendica</i>	27	Beervlinder
<i>Bruine snuituil - Hypena proboscidalis</i>	25	Uil
<i>Groente-uil - Lacanobia oleracea</i>	25	Uil
<i>Grijze stipspanner - Idaea aversata</i>	23	Spanner
<i>Putu-uil - Agrotis puta</i>	22	Uil
<i>Wapendrager - Phalera bucephala</i>	19	Tandvlinder
<i>Appeltak - Campaea margaritata</i>	17	Spanner
<i>Volgeling - Noctua comes</i>	17	Uil

Het valt op dat de Gewone worteluil met voorsprong de meest getelde vlinder is. Deze uil is gemakkelijk te herkennen aan zijn 3 vlekken op de vleugels en vliegt van begin mei tot eind oktober.

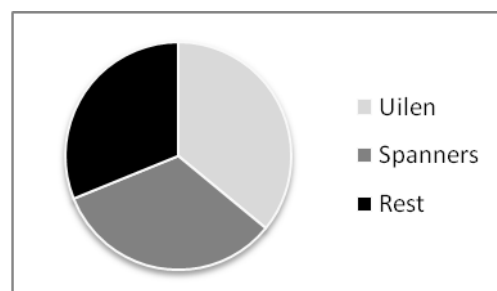
Gewone worteluil:

Wat eveneens opvalt is de overdonderende meerderheid van uilen bij de 20 meest getelde nachtvinders. Dit is niet zo verwonderlijk vermits de uilen in Vlaanderen met stip de grootste familie zijn onder de macro-nachtvinders (bijna 400 soorten). De 2de grootste familie is deze van de spanners (250 soorten).

In onze tuin werden 82 soorten uilen en 75 soorten spanners gespot:

Familie	Aantal soorten	Aantal vlinders
Uilen	82	914
Spanners	75	272
Rest	71	338
Totaal	228	1 524

Alhoewel er geen officiële Rode Lijst nachtvinders bestaat, worden sommige soorten toch als “zeldzaam” of “zeer zeldzaam” gerangschikt door Natuurpunt. Tijdens deze 4 jaar zijn er 14 zeldzame soorten waargenomen.

Hieronder een overzicht:

Rang	Soort	Aantal	Familie
1	Spaanse vlag - Euplagia quadripunctaria	15	Beervlinder
2	Zwarte-w-vlinder - Macaria wauaria	3	Spanner
3	Zesstreepuil - Xestia sexstrigata	2	Uil
4	Brummelspanner - Mesoleuca albicillata	1	Spanner
5	Berberisspanner - Pareulype berberata	1	Spanner
6	Witte hermelijnvlinder - Cerura erminea	1	Tandvlinder
7	Esdoorntandvlinder - Ptilodon cucullina	1	Tandvlinder
8	Variabele herfstuil - Agrochola lychnidis	1	Uil
9	Witringuil - Cerastis leucographa	1	Uil
10	Roodkopwinteruil - Conistra erythrocephala	1	Uil
11	Witte-I-uil - Mythimna l-album	1	Uil
12	Splinterstreep - Naenia typica	1	Uil
13	Populierengouduil - Xanthia ocellaris	1	Uil
14	Geelpurperen spanner - Idaea muricata	1	Uil

Spaanse vlag:

Zwarte-w-vlinder:

Zesstreepuil:

Brummelspanner:

De Spaanse vlag wordt nog steeds als zeldzaam beschouwd. Maar we merken dat deze Zuiderse nachtvlinder zijn leefgebied meer en meer naar het noorden uitbreidt. Dit is ongetwijfeld een gevolg van de klimaatverandering.

Ook één zeer zeldzame vlinder werd waargenomen, nl. de Witringuil. Deze uil heeft een korte vliegperiode van half maart tot einde april.

Witringuil:

Witringuil:

Dat we bij de micro-nachtvinders de kleinste vlinders vinden, is logisch. Maar de grootste nachtvinders in onze tuinen zijn de pijlstaarten.

Volgende pijlstaarten werden gezien in onze voorbeeldtuin:

Groot avondrood:

Populierenpijlstaart:

Lindepijlstaart:

Pauwoogpijlstaart:

Besluit

In een gemiddelde tuin kan men op jaarbasis 15 à 20 soorten dagvlinders waarnemen. Maar dat er 's nachts 200 à 250 soorten nachtvinders gespot kunnen worden, verbaast velen.

De laatste 10 jaar heeft het kijken naar en determineren van nachtvinders een steile opgang gekend. Na vogels worden nachtvinders het meest ingevoerd in waarnemingen.be.

Het aantal vlinders dat 's nachts in onze tuinen rondvliegt is ronduit verbazingwekkend. Ook de variatie in kleurenpatroon en in vorm is overweldigend. Deze beestjes verdienen beter dan versleten te worden voor vieze bruine motten.

René

TERUGBLIK OP DAG VAN DE NATUUR 6 DECEMBER

Op 16 november en 6 december kwamen verschillende meewerken aan de centrale weide in het Haacht Broek dit ondanks het wisselvallige weer. We hebben er terug open ruimte gecreëerd voor de grazers en met de takken die werden weggedaan, werd een takkenril gemaakt voor de schapen.

Na de dag van de natuur werd het nodige natje en droogje voorzien voor de harde werkers.

VEGETARISCHE EETDAG

265 mensen zijn komen genieten van onze vegetarische maaltijd ten voordele van de natuur in Haacht. Het was een geslaagde eetdag dankzij de vele helpende handen of ze nu voor het eerst kwamen of al voor de 22ste keer kwamen helpen. Op het menu stonden broccolisoepp, een herfstig aardappelslaatje, een stoofpotje van pompoen prei met pasta en een dessert naar keuze.

OPROEP

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2015: HAACHTS BROEK

- Zal de verdwenen Zomertortel kunnen worden teruggevonden ?
- Zal er in de zomerse nachten dan geen enkele Nachtegaal meer weerklinken ?
- Zal er nog Wielewaal jodelen ?
- Zal de Fitis deze keer langer blijven dan de doortrekperiode ?
- Zal de Matkop erin slagen zijn opvallend sterke positie te bestendigen ?
- Zal in april opnieuw Koekoek weerklinken ?
- Zal er voor het eerst Zwarte Specht vastgesteld worden als broedvogel ?
- Zullen holenbroeders hun opwaartse tendenzen hebben voortgezet ?
- Hoe is het gesteld met de exoten als Canadese Gans, Nijlgans en eventueel de nieuwkomer Halsbandparkiet ?
- Hoe reageerden Bosrietzanger, Sprinkhaanzanger en Grasmus op de, door beheer, sterk veranderde habitats ?
- Werkte de beheermaatregelen de komst van nieuwe, verrassende soorten in de hand ?
- Zal de Boompieper zich vestigen, zoals verwacht en voorspeld wordt ?

Al deze prangende, boeiende vragen zullen tegen het najaar van 2015 beantwoord kunnen worden. Tijdens het broedseizoen van 2015 wordt immers opnieuw een integrale broedvogelkartering uitgevoerd in het Haachts Broek ! Het is de zevende keer dat het Haachts Broek zal worden doorgelicht, en het vijftiende projectjaar, over alle gebieden.

Van alle onderzochte gebieden door de jaren heen is het Haachts Broek het boeindste gebied . Hier kennen we het grootste aantal vastgestelde broedende vogelsoorten (60) en het kent eveneens de hoogste dichtheden aan territoria. Er komen bovendien zes soorten van de Rode Lijst tot broeden !

Wens je de resultaten van de voorbije 14 intensieve inventarisatie-jaren te lezen, dat kan. Je vind alle studies terug als makkelijke download op onze website, onder « rapporten ».

Ben je geïnteresseerd om –hetzij voor het eerst , hetzij voor de vijftiende maal – deel te nemen aan dit uniek lange-termijn termijn projekt, geef dit dan te kennen aan de Cel Studie van Natuurpunt Haacht op onderstaande contactgegevens. Uw medewerking zal sterk worden geapprecieerd en zal bijdragen tot het slagen van deze editie.

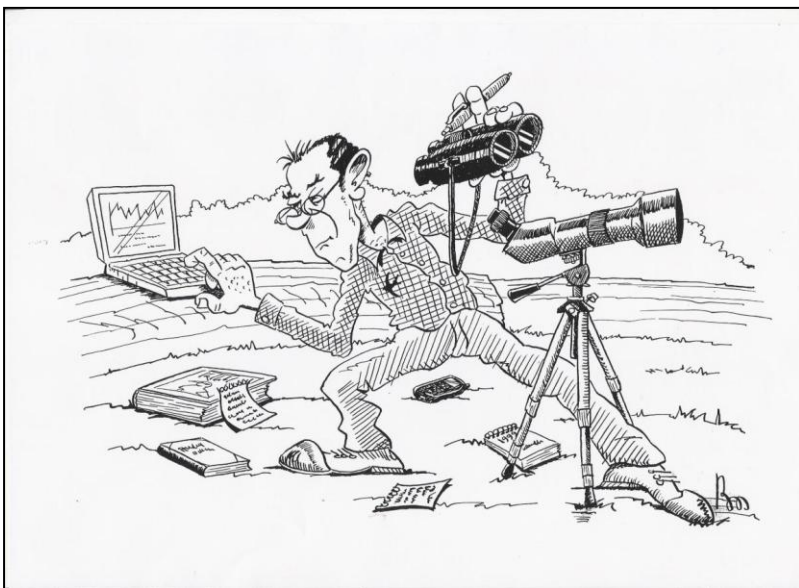
Kom uiteraard ook op terrein kennis maken met de vaste medewerkers, het gebied en de methodologie op de traditionele eerste gezamenlijke inventarisatiewandeling van het seizoen. Dit jaar valt de kick-off netjes op het officiële begin van de inventarisatieperiode :1 maart 2015. Afspraak is om 8u op de parking van de sporthal in Wespelaar-Haacht.

Cel Studie
Broedvogelkarteringen Haacht
Natuurpunt Haacht
Johan De Meirsman
0476/24.94.24

Reageren via e-mail kan via het contactformulier op onze website www.natuurpunthaacht.be

Zo werden de eerste inventarisaties in **1990** aangekondigd: (De typemachine was toen nog in gebruik!)

Inventarisatie ! Elke zaterdag inventariseert
de Wielewaal vogels in het Haachts Broek.
Wie wil meehelpen neemt kontakt op met Johan
De Meirsman 016/60.03.15

PADDENOVERZET

Ook al wachten we nog op de winter, toch moeten we ons reeds voorbereiden op de komende paddenverzet.

In 2013 vond de paddentrek plaats van 6 tot 9 maart (80%) met , ten gevolge van een winterprik, een 2de trek van 9 tot 14 april (20%)

In 2014 startte de trek reeds op 14 februari om de eindigen op 22 maart. (geen trek van 26/02 tot 02/03). Of bijna 30 actie dagen.

Waar we in 2013 op 10 dagen 630 amfibieën overbrachten (gemiddeld dus 63/dag), kwamen we in 2014 niet verder dan 198 exemplaren op 28 dagen (gemiddeld 7/dag)

We kunnen natuurlijk nog niet weten wanneer de paddentrek 2015 zal plaatsvinden.

Maar daar het niet leuk is met 15 paddelaars aanwezig te zijn om 3 exemplaren over te zetten (05/03/2014) of met 3 voor 72 amfibieën (09/04/2013) is het van het grootste belang kandidaat Paddelaars permanent op de hoogte te houden van de verwachtingen.

Wil je graag ook deelnemen aan de paddenoverzet, stuur je gegevens (naam, voornaam, mailadres en telefoon (liefst GSM) door naar richard@soille.be. Zo kunnen we je aan ons 'Paddelaars bestand' toevoegen en je ter aller tijden informeren en op de hoogte houden.

Nog even rust. De borden staan klaar.

Richard Soille - René Verdonck
Coördinatie paddenoverzet

ACTIVITEITEN

GROTE VOGELTELWEEKEND 17 EN 18 JANUARI

De koude winterdagen zijn weer daar. Tijd om de vogels in onze tuin te helpen met zelfgemaakte vetbollen, lekkere nootjes of geschilde appels. Zo ben je verzekerd van heel wat vogelgekwetter tijdens Het Grote Vogelweekend op 17 en 18 januari 2015. Tel de mezen, mussen en lijsters in je tuin en geef je resultaten online door.

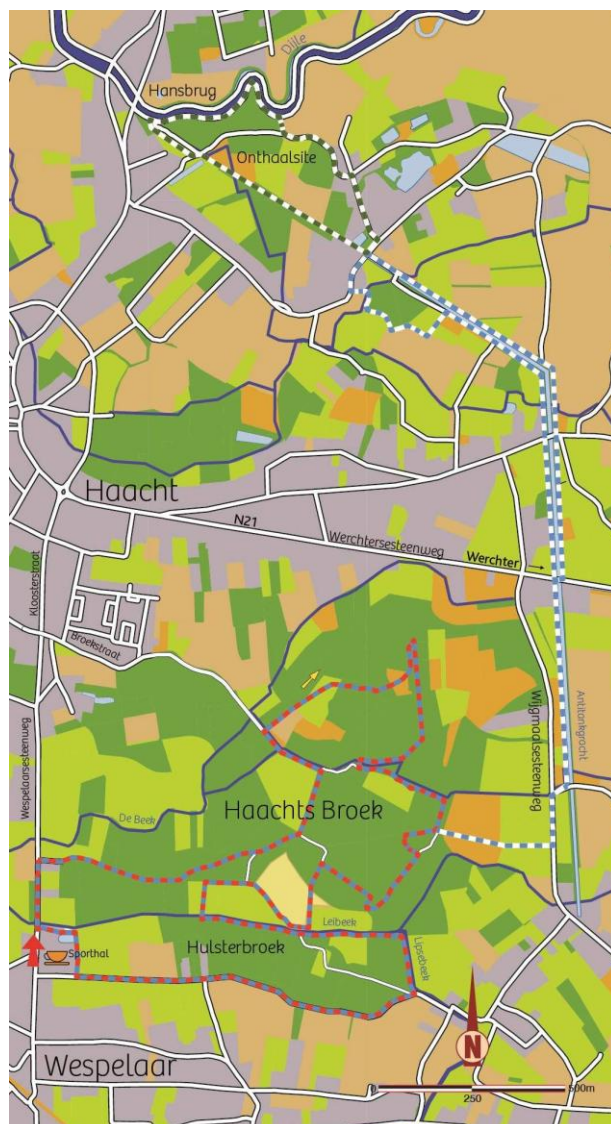

WANDELEN MET NATUURPUNT: TWEE MANIEREN

Wandelen in onze natuurgebieden kan op twee manieren: u bent natuurlijk eerst en vooral erg welkom op onze geleide wandelingen. Onder begeleiding van een erkende natuurgids wordt een vast traject (namelijk de afgepijlde wandeling die vertrekt én aankomt aan de sporthal in Wespelaar) afgelegd langs de knapste plaatsjes in onze reservaten. U steekt heel wat op van planten- en dierenleven en over het beheer van onze reservaten alsook over de algemene werking van Natuurpunt Haacht. Soms zijn de wandelingen thematisch en gaan ze bijvoorbeeld uitsluitend over paddenstoelen, planten of vogels...

De activiteitenagenda vindt u op onze website <http://www.natuurpunthaacht.be> én steeds in deze nieuwsbrief.

Anderzijds kan u natuurlijk ook zelfstandig wandelen. U bent dan vrij in uw vertrekuur en duur van de wandeling. Op onze website kan u een wandelkaartje (zie hieronder) voor het Haachts Broek downloaden. De wandeling op het kaartje is dezelfde als deze die op terrein is afgepijld. Ideaal dus om niet langer te verdwalen in het avontuurlijke Haachts Broek!

ACTIVITEITEN KALENDER 2015

EXCURSIES

17-18 januari	Vogeltelweekend
31 januari	18u Fakkeltocht & 20u Algemene vergadering, gemeentehuis Haacht
29 maart	Wandeling Schoonbroek, vertrek 14u, kerk Sint-Adriaan, gids: Luc.
10 mei	Focusactiviteit: (Kam)salamanderwandeling Antitankgracht, vertrek 14u, brug over Dijle, Keerbergsesteenweg Haacht, gidsen: Richard en Steven
21 mei	Avondwandeling Tildonk, vertrek 19u, kerkhof 7de liniestraat Tildonk, gids Luc
14 juni	Florawandeling Haachts Broek, vertrek 14u, parking sporthal Wespelaar, gids: Bes.
1 – 2 augustus	Vlinderweekend
29-30 augustus	Nacht van de Vleermuis meer info volgt
... oktober	Zwerfvuilactie van 9u tot 13u, broodje en drank voorzien (exacte datum volgt)
18 oktober	Paddenstoelenwandeling Haachts Broek, vertrek 14u, parking sporthal Wespelaar, gids: René
8 november	Vegetarische eetdag
22 november	Dag van de Natuur meer info volgt.

WERKDAGEN

De eerste zaterdag van de maand staat er meestal een werkdag op het programma in een van onze gebieden, iedereen is van harte welkom om handje te komen helpen! Om de juiste plaats van afspraak en het uur te kennen neem je best contact op met Johan De Meirman via info@natuurpunthaacht.be of 0476/24.94.24

Zaterdag 7 februari	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 7 maart	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 4 april	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 2 mei	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 6 juni	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 5 september	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 3 oktober	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 31 oktober	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 5 december	werkdag vanaf 13u30

Nieuws.brief

ALGEMENE VERGADERING 2015

“Een avond met Natuurpunt Haacht”

Gezellig samenzijn, keuvelen, toasten, terugblikken op gepresteerde realisaties, tonen van sfeer- en natuurbeelden uit Haacht, medewerkers brengen het verhaal van weer een jaar timmeren aan de groene weg tijdens het ‘vergaderings’gedeelte op aangename manier met een niet te missen presentatie vol info en beeldmateriaal...

Zaterdag 31 januari, aanvang om 20u, Foyer GC Den Breughel.

NIEUW

Vóór de algemene vergadering:
18u Fakkeltocht,

Plaats van afspraak eveneens GC Den Breughel

www.natuurpunthaacht.be

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan!